

Giganci Nauki

<https://gigancinauki.pl/gn/biogramy/84257,Rodewald-Wladyslaw-Jaroslaw.html>
2021-12-09, 08:40

Rodewald Władysław Jarosław

RODEWALD Władysław Jarosław (29 VI 1922, Łódź – 28 IX 1997, Warszawa), inżynier chemik, specjalista w zakresie analizy i syntezy organicznych związków naturalnych o działaniu biologicznym. Syn Feliksa, mechanika maszyn włókienniczych, oraz Bronisławy z domu Buczyńskiej.

Ukończył gimnazjum w Łodzi. Uczestniczył w kampanii wrześniowej 1939, jako ochotnik, został wzięty do niewoli, a po udanej ucieczce powrócił do Łodzi. W 1939–40 kontynuował naukę w liceum matematyczno-fizycznym im. M. Kopernika w Łodzi. W 1940 został wywieziony do obozu pracy w Magdeburgu, gdzie pracował m.in. w gospodarstwach rolnych. Po powrocie do Łodzi w 1945 ponownie podjął naukę w tym liceum i ukończył je w 1946. W 1946–51 studiował na wydziale chemicznym Politechniki Łódzkiej, uzyskując stopień magistra inżyniera chemii. Pracę w Katedrze Technologii Nieorganicznej podjął już w 1948, od 1950 pracował jako asystent w Katedrze Chemii Organicznej. W 1953 przeniósł się na wydział matematyki, fizyki i chemii UW (od 1955 wydział chemii). W 1957 uzyskał stopień kandydata nauk chemicznych na podstawie rozprawy *Alkaloidy Lycopodium annotinum*. Promotorem pracy był O. Achmatowicz. W 1968 został profesorem nadzwyczajnym, a w 1984 zwyczajnym. W 1953–60 pracował także w Zakładzie Syntezy Organicznej PAN. W 1969–71 kierował Zespołem Syntezy Związków Naturalnych i należącą do niego Pracownią Sterydów i Związków Wielopierścieniowych, a w 1971–92 Pracownią Syntezy Związków Naturalnych.

R. był autorem lub współautorem prawie 100 prac naukowych. We wczesnym okresie działalności naukowej, pod kierunkiem O. Achmatowicza, publikował wyniki badań substancji fizjologicznie czynnych występujących w roślinach leczniczych stosowanych w medycynie ludowej. Badania dotyczyły składników alkaloidowych dwóch krajowych

widłaków: *Lycopodium selago* i *Lycopodium annotinum*. Prace R. zaowocowały wyodrębnieniem czterech alkaloidów z *Lycopodium selago*. Jeden z nich, który otrzymał nazwę pseudoselaginy, nie był wcześniej opisany w literaturze. R. określił również chemiczny skład annotoksyny i annotyny (alkaloidów opisanych specyficznych dla *Lycopodium annotinum*, występującego w niemieckiej strefie klimatycznej). Prace badawcze R. dotyczyły także chemii strychniny, problemu odtworzenia czwartorzędowych soli amoniowych przy pomocy wodoru w obecności Pd-C. Przebywając (1957–59) na stażu w Dyson Perrins Laboratory w Oksfordzie, zajmował się chemią triterpenów. Razem z T.G. Halsallem badał syntezę dicyklicznych prekursorów triterpenoidów. Zagadnienie pełnej syntezy układów triterpenowych było ówczśnie równie istotne jak wcześniej problem syntezy steroidów.

Badania R. zostały opisane w jego rozprawie habilitacyjnej, która dotyczyła syntezy D, L-2 β -hydroksy-1, 1, 10- β -trimetylo-trans-dekanolu-6, związku służącego do pełnej syntezy naturalnego, pięciocyklicznego triterpenu: δ -amyryny. Po powrocie kontynuował prace z dziedziny alkaloidów występujących w *Lycopodium selago*, *Lycopodium clavatum* oraz *Lycopodium complanatum*. Od 1960 do przejścia na emeryturę R. zajmował się zagadnieniami chemii azasteroidów, rozszerzonymi później do chemii heterosteroidów. Prowadził m.in. pionierskie badania dotyczące modyfikacji steroidowego szkieletu cyklopentanoperhydrofenantrenowego w połączenia azasteroidowe, zawierające atomy azotu w miejscach skondensowania ze sobą poszczególnych pierścieni.

R. zajmował się również badaniami z zakresu chemii stosowanej. Od 1980 współpracował z Warszawskimi Zakładami Farmaceutycznymi „Polfa”. Opracował m.in. metody syntezy molsidominy (estru etylowego N-karboksy-3-morfolinosyndonoiminy), aktywnego czynnika leku kardiologicznego. Przeniesienie produkcji leku do „Polfy” odbyło się w 1986. Lek o nazwie Molsidomina był dostępny w aptekach od 1990. Preparat ten produkowała m.in. niemiecka firma Hoechst (pod nazwą corvaton).

R. zorganizował Pracownię Mikroanalizy Elementarnej w Katedrze Chemii Organicznej. Przyczynił się także do zorganizowania Pracowni Analizy Półmikroelementarnej dla studentów wydziału chemii UW.

W 1968–79 był prorektorem tej uczelni.

R. był laureatem wielu nagród i odznaczeń: m.in. otrzymał Krzyż Kawalerski (1970) oraz Komandorski (1977) Orderu Odrodzenia Polski.

SBTP (Z. Wielogórski).

Wydział Chemii UW: akta osobowe.

Marci Dolecki

[Poprzedni](#)
[Następny](#)